

Panun pakinoita

Syyskuun 26 päivä — Oulun perustamis-
päivä. Sofia Magdalen kirkko vielä
kerran.

Kertoessani tuonnottain käynnistäni merijärvisten Sophia Magdalena-kirkossa unohdin, niinkuin luulen useimpien muidenkin oululaisten unohtavan, että myös tämä Oulun tuomiokirkkomme on kerran ristitty Sofia Magdaleenan mukaan. Muistan siitä ensimmäisen kerran luke-
neeni Sara Wacklinin "sataisista muistelmista" ja tuosta vanhasta kirjasta — hallussani on Aulénin suomennos vv. 1872—76 — voin asian tarkistaa.

Näin aloittaa Saara-mamselli muistelmiansa toisen luvun: "Kaupungin rakennuksista suurin ja pulskin oli uusi harmaasta kivistä rakennettu ristikirkko. Kuningattaren kunniaksi oli sen nimi Sofia Magdalena. Sitä voisi sanoa ihanaksi

juuri sentähden, että siinä oli niin vähän koristusta." Muistakaamme, että Wacklin kirjoitti muistelmansa 1844 ja aloitti ne viidenkymmenen vuoden takaisista ja sitäkin vanhemmista asioista. Tässä mainittu kirkko rakennettiin 1770—76 ja se paloi suuressa palossa 1822, mistä Wacklin myös kertoo. Nykyinen kirkkomme, johonka nähden voimme hyvin sovelluttaa edellistä Saara-neidin sitaattia, on rakennettu C. L. Engelin piirustusten mukaan 1830—32, torni 1844, ja viimeisen restauration vuodelta 1932 muistavat useimmat lukijoista.

Tuon vanhan kirkon äärellä oli vielä silloin kaupunkilaisten hautausmaa, jonka matala kiviäiti erotti kadusta. Tosin näihin aikoihin nykyinenkin, viimeinen lepopaikkamme Kajaanintullissa jo oli käytännössä, sillä hautausmaa valmistui 1782, mutta kauan aikaa luonnollisesti vanha kirkkomaa säilyi sellaise-

naan, vaikka sitten vähitellen sammaloitui ja maatui.

Tulkoon tämä kerratuksi tämän syyskuun 26 päivän muistoksi, koska mielestäni olisi aihetta tästä päivästä tehdä vuotuinen muistopäivä v. 1610 tapahtuneen kaupungin perustamiskirjan vahvistamisen muistoksi.

Sitten pieni muistutus yhteisen ystävämmä Tähytäjän matkapakinaan Kalevassa kuluvan syyskuun 2 pnä. Kierrellessään Haukiputaan vanhaa kalmistoa Tähytjä mainitsee, että siellä on seurakunnan lukkarin Henrik Snellmanin hautakivi. Asioita tunteva "vanha kaupunkilainen" huomautti minulle silloin heti, että tämä Henrik Snellman ei ole kukaan muu kuin Johan Vilhelm Snellmanin isä, merikapteeni Snellman, joka sai viimeisen leposijansa Haukiputaalla. Tämä asia ei yleensä liene tiedossa. Samassa yhteydessä avustajamme halusi muistuttaa mieliin, että poika Snellman, suuri Snellman siis, ei kirjoittanut nimeään koskaan Juhanna Vilhelm, vaan aina Johan Vilhelm. aiheetta nyt enempään.